Europos Parlamentas
2024-2029

Užsienio reikalų komitetas

2025/2169(INI)

27.1.2026

PRANEŠIMO PROJEKTAS

dėl Europos Parlamento rekomendacijos Tarybai, Komisijai ir Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai dėl kintančios geopolitinės padėties Rytų Azijoje ir poreikio glaudžiau bendradarbiauti su bendraminčiais partneriais regione (2025/2169(INI))

Užsienio reikalų komitetas

Pranešėjas: Adam Bielan

TURINYS

Psl.

EUROPOS PARLAMENTO REKOMENDACIJOS PROJEKTAS 3

AIŠKINAMOJI DALIS 7

PRIEDAS. GAUTOS INFORMACIJOS DEKLARACIJA 8

EUROPOS PARLAMENTO REKOMENDACIJOS PROJEKTAS

Tarybai, Komisijai ir Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai dėl kintančios geopolitinės padėties Rytų Azijoje ir poreikio glaudžiau bendradarbiauti su bendraminčiais partneriais regione
(2025/2169(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties V antraštinę dalį,

– atsižvelgdamas į 2021 m. rugsėjo 16 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „ES strategija dėl bendradarbiavimo Indijos ir Ramiojo vandenynų regione“ (JOIN(2021)0024),

– atsižvelgdamas į 2022 m. kovo 21 d. Tarybos patvirtintą Saugumo ir gynybos strateginį kelrodį, kuriame pabrėžiamas partnerysčių vaidmuo siekiant Sąjungos saugumo ir atsparumo, be kita ko, Indijos ir Ramiojo vandenynų regione,

– atsižvelgdamas į 2024 m. lapkričio 1 d. pasirašytą Europos Sąjungos ir Japonijos saugumo ir gynybos partnerystę,

– atsižvelgdamas į 2024 m. lapkričio 4 d. pasirašytą Europos Sąjungos ir Korėjos Respublikos saugumo ir gynybos partnerystę,

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Japonijos strateginės partnerystės susitarimą[1],

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Korėjos Respublikos bendrąjį susitarimą[2],

– atsižvelgdamas į 2025 m. liepos 23 d. Tokijuje vykusiame 30-ajame ES ir Japonijos aukščiausiojo lygio susitikime priimtą bendrą pareiškimą,

– atsižvelgdamas į 2025 m. gegužės 28–29 d. Tokijuje vykusį 42-ąjį ES ir Japonijos tarpparlamentinį susitikimą,

– atsižvelgdamas į 2023 m. gegužės 22 d. Seule vykusiame 10-ajame ES ir Korėjos Respublikos aukščiausiojo lygio susitikime priimtą bendrą pareiškimą,

– atsižvelgdamas į 2025 m. lapkričio 18 d. Briuselyje vykusį 23-ąjį ES ir Korėjos Respublikos tarpparlamentinį susitikimą,

– atsižvelgdamas į 2025 m. lapkričio 20–21 d. Briuselyje vykusį 4-ąjį ES ir Indijos ir

[1] OL L 216, 2018 8 24, p. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2018/1197/oj.
[2] OL L 20, 2013 1 23, p. 2.

Ramiojo vandenynų regiono ministrų forumą,

– atsižvelgdamas į savo 2022 m. birželio 7 d. rezoliuciją dėl ES ir saugumo iššūkių Indijos ir Ramiojo vandenynų regione[3],

– atsižvelgdamas į 2023 m. gruodžio 13 d. Parlamento rezoliuciją dėl ES ir Japonijos santykių[4],

– atsižvelgdamas į savo 2026 m. sausio 21 d. rezoliuciją „Bendros užsienio ir saugumo politikos įgyvendinimas. 2025 m. metinis pranešimas“[5],

– atsižvelgdamas į savo poziciją ir rekomendacijas dėl Indijos ir Ramiojo vandenynų regiono bendradarbiavimo, įskaitant raginimus bendradarbiauti su bendraminčiais partneriais siekiant išsaugoti laivybos laisvę ir stabilumą Taivano sąsiauryje ir Rytų bei Pietų Kinijos jūrose,

– atsižvelgdamas į savo Darbo tvarkos taisyklių 121 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą (A10-0000/2025),

A. kadangi Rytų Azija ir platesnis Indijos ir Ramiojo vandenynų regionas yra labai svarbūs pasaulinei gerovei ir saugumui dėl juose esančių gyvybiškai svarbių jūrų koridorių, pažangių technologijų ekosistemų, pagrindinių prekybos maršrutų, be to, šiuose regionuose gyvena daugiau kaip pusė pasaulio gyventojų ir juose yra ypatingos svarbos tiekimo grandinės, turinčios didelę reikšmę ES ekonominiam atsparumui ir geopolitinei įtakai;

B. kadangi pastaraisiais metais Rytų Azijos geopolitinė aplinka tampa vis nepastovesnė, o sisteminė konkurencija, ginčai dėl jūrų, ekonominės prievartos praktika ir karinių pajėgų telkimas vis labiau veikia regiono galios dinamiką ir kelia grėsmę taisyklėmis grindžiamai tarptautinei tvarkai;

C. kadangi vis sudėtingesni saugumo iššūkiai daro didelį poveikį tiek Europos, tiek Indijos ir Ramiojo vandenynų regiono stabilumui ir gerovei, o stabilumo atžvilgiu abu regionai yra kaip niekad susiję; kadangi abu regionus tiesiogiai veikia Rusijos plataus masto invazija į Ukrainą ir trečiųjų šalių parama, sudaranti sąlygas šiai agresijai;

D. kadangi ES interesus geriausiai galima apsaugoti stiprinant praktinį bendradarbiavimą su bendraminčiais partneriais regione, visų pirma Japonija, Korėjos Respublika ir Taivanu, kaip pagrindinį vienijantį partnerį pasitelkiant Pietryčių Azijos valstybių asociaciją (ASEAN);

E. kadangi ES ir Japonijos strateginė partnerystė yra veiksmingo dvišalio bendradarbiavimo, kuriuo stiprinamas politikos formavimas daugiašaliuose forumuose, pavyzdys; kadangi 2025 m. sausio 1 d. įsigaliojusiu ES ir Japonijos strateginės partnerystės susitarimu (SPS) sudaromos sąlygos glaudesniam bendradarbiavimui, be kita ko, tokiose srityse kaip saugumas ir gynyba, jūrų saugumas, kibernetinis saugumas,

[3] OL C 493, 2022 12 27, p. 32.
[4] OL C, C/2024/4167, 2024 8 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4167/oj.
[5] Priimti tekstai, P10_TA(2026)0012.

kosmosas ir ginklų neplatinimas, kartu dedant konkrečias bendras pastangas įgyvendinant skaitmeninę partnerystę ir plėtojant dialogą energetikos klausimais;

F. kadangi visapusiški ES ir Korėjos Respublikos, kuri yra pagrindinė Indijos ir Ramiojo vandenynų regiono sąjungininkė, santykiai apima politinį dialogą, prekybą ir bendradarbiavimą saugumo srityje; kadangi ES ir Korėjos Respublikos saugumo ir gynybos partnerystė suteikia struktūrizuotą pagrindą bendradarbiavimui visais saugumo aspektais; kadangi Korėjos Respublika atlieka labai svarbų vaidmenį užtikrinant regiono stabilumą;

G. kadangi Taivanas yra svarbus ES demokratinis partneris Rytų Azijos regione; kadangi Baltojoje knygoje dėl Europos gynybos parengties 2030 m. išreiškiamas susirūpinimas dėl Kinijos prievartos prieš Taivaną, kurią ji vykdo stiprindama politines, ekonomines, karines ir kibernetines priemones; kadangi taika ir stabilumas Taivano sąsiauryje yra labai svarbūs pasauliniam saugumui ir gerovei;

H. kadangi ES dalyvavimas Rytų Azijos regione yra itin svarbus siekiant skatinti taiką ir stabilumą regione, užtikrinti ekonominį saugumą ir stiprinti taisyklėmis grindžiamą tarptautinę tvarką, nes saugumo iššūkiai regione daro tiesioginį poveikį pasaulinei taikai ir ES interesams;

1. rekomenduoja Tarybai, Komisijai ir Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai:

   a) skirti Rytų Azijai daugiau ES strateginio dėmesio ir didinti dalyvavimą, matomumą ir veiksmus regione siekiant prisidėti prie bendro stabilumo, saugumo, gerovės ir darnaus vystymosi propaguojant demokratiją, teisinę valstybę, žmogaus teises ir tarptautinę teisę;

   b) stiprinti bendradarbiavimą su bendraminčiais partneriais regione, visų pirma Japonija, Korėjos Respublika ir Taivanu, siekiant spręsti bendrus uždavinius tokiose srityse kaip kibernetinis saugumas, hibridinės grėsmės, įskaitant užsienio vykdomą manipuliavimą informacija ir kišimąsi, jūrų ir kosmoso saugumas, ginklų neplatinimas ir besiformuojančios gynybos technologijos, įskaitant dronų technologijų pažangą, kartu stiprinant sinergiją su pagrindiniais partneriais ir regioninėmis organizacijomis, visapusiškai laikantis JT Chartijos;

   c) toliau plėtoti ES ir Japonijos strateginės partnerystės susitarimą ir šalių saugumo ir gynybos partnerystę; skatinti glaudesnį bendradarbiavimą gynybos ir pramonės klausimais, įskaitant abipusį dalyvavimą gynybos iniciatyvose, pažangą siekiant susitarimo dėl informacijos saugumo ir tolesnį ES ir Japonijos gynybos pramonės dialogo plėtojimą siekiant didinti tiekimo grandinių atsparumą, sąveikumą ir inovacijas; aktyviau vykdyti konkrečią bendrą veiklą įgyvendinant skaitmeninę partnerystę ir plėtojant dialogus energetikos klausimais;

   d) paspartinti ES ir Korėjos Respublikos saugumo ir gynybos partnerystės įgyvendinimą, skatinant praktinį bendradarbiavimą jūrų saugumo, ginklų neplatinimo, kibernetinio saugumo, kovos su terorizmu ir krizių valdymo srityse, remiantis esamomis bendromis operacijomis ir nagrinėjant tolesnio bendradarbiavimo pagal ES koordinuoto jūrinio buvimo priemonę galimybes;

pradėti bendrą ES ir Korėjos Respublikos gynybos pramonės dialogą ir stiprinti koordinavimą daugiašaliuose forumuose siekiant puoselėti taiką, atgrasyti nuo provokacijų ir skatinti atsisakyti branduolinio ginklo;

e) skatinti bendras pastangas su bendraminčiais partneriais Rytų Azijoje sprendžiant vis aktyvesnio Rusijos bendradarbiavimo su Korėjos Liaudies Demokratine Respublika (KLDR) problemą, pabrėžiant, kad toks bendradarbiavimas didina geopolitinę įtampą Korėjos pusiasalyje;

f) primygtinai raginti Rusiją ir KLDR visapusiškai laikytis JT Chartijos ir JT Saugumo Tarybos rezoliucijų ir nedelsiant nutraukti visus karinius veiksmus ir provokacijas bei branduolinių ir raketų pajėgumų plėtrą Korėjos pusiasalyje; pareikšti didelį susirūpinimą dėl KLDR vykdomos kibernetinės kenkimo veiklos, įskaitant kriptovaliutos vagystes; pasmerkti KLDR įsitraukimą į Rusijos agresiją prieš Ukrainą, be kita ko, į Ukrainos teritorijas siunčiant karinį personalą;

g) sukurti specialią ES ir Taivano bendradarbiavimo sistemą, kurioje daugiausia dėmesio būtų skiriama puslaidininkiams, kibernetiniam atsparumui, kovos su dezinformacija atsakomosioms priemonėms, visuomenės sveikatai, civilinei saugai ir saugiam junglumui; toliau remti tikslingą Taivano dalyvavimą atitinkamose daugiašalėse organizacijose ir techniniuose forumuose, pavyzdžiui, Pasaulio sveikatos organizacijoje, Tarptautinėje civilinės aviacijos organizacijoje ir Jungtinių Tautų bendrojoje klimato kaitos konvencijoje; skatinti ES ir Taivano atitinkamus pareigūnus reguliariai keistis informacija svarbiais saugumo klausimais;

h) dar kartą patvirtinti taikos ir stabilumo Taivano sąsiauryje svarbą ir atmesti bet kokį prievartinį vienašališką status quo pakeitimą;

i) spartinti bendradarbiavimą derantis dėl trišalių ar keturšalių susitarimų ir iniciatyvų bendro intereso klausimais; skatinti esamas ES ir Japonijos bei ES ir Korėjos Respublikos skaitmenines partnerystes prisiimant bendrus įsipareigojimu dėl dirbtinio intelekto, puslaidininkių, naujos kartos junglumo, kvantinės kompiuterijos, duomenų valdymo, kibernetinio saugumo, jūrinių kabelių, skaitmeninės tapatybės ir tiekimo grandinių atsparumo;

j) remti žmonių tarpusavio ryšius įgyvendinant tyrėjų, inžinierių ir kibernetinio saugumo specialistų judumo programas ir Europos ir Rytų Azijos inovacijų centrų porinius projektus;

2. tikisi, kad bus stiprinama parlamentinė diplomatija ir tarpparlamentiniai mainai abipusio intereso klausimais su Japonijos parlamentu, Korėjos Respublikos Nacionaline Asamblėja ir Taivano Įstatymų Leidžiamuoju Juaniu;

3. paveda Pirmininkei perduoti šią rekomendaciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Japonijos, Korėjos Respublikos ir Taivano vyriausybėms ir parlamentams, Pietryčių Azijos valstybių asociacijos sekretoriatui ir valstybėms narėms.

AIŠKINAMOJI DALIS

Ši rekomendacija parengta reaguojant į greitai besikeičiančią geopolitinę padėtį Rytų Azijoje ir jos nepastovią saugumo aplinką, kuriai poveikį daro sisteminė konkurencija, įtampa jūrose, ekonominės prievartos praktika ir karinių pajėgų telkimas, keliantys grėsmę taisyklėmis grindžiamai tarptautinei tvarkai;

Joje pabrėžiama didėjanti saugumo pokyčių Rytų Azijoje ir Europoje tarpusavio priklausomybė. Šis regionas atlieka svarbų vaidmenį užtikrinant pasaulinę gerovę ir saugumą, nes jis apima gyvybiškai svarbius jūrų maršrutus, pažangias technologines ekosistemas, pagrindinius prekybos srautus ir ypatingos svarbos tiekimo grandines, turinčius didelę reikšmę ES ekonominiam atsparumui ir geopolitiniams interesams.

Pranešime pabrėžiama, kad dėl Rusijos plataus masto invazijos į Ukrainą ir trečiųjų valstybių teikiamos paramos pasaulinės saugumo problemos dar labiau paaštrėjo, todėl padidėjo poreikis glaudžiau koordinuoti bendraminčių partnerių veiksmus.

Jame pateikiamos rekomendacijos, kaip stiprinti ES strateginį bendradarbiavimą Rytų Azijoje. Pranešime akcentuojamas glaudesnis bendradarbiavimas su Japonija, Korėjos Respublika ir Taivanu saugumo ir gynybos, ekonominio atsparumo ir besiformuojančių technologijų srityse, be kita ko, pasitelkiant esamas saugumo ir gynybos partnerystes.

Pranešime dar kartą patvirtinamas ES įsipareigojimas siekti taikos ir stabilumo Taivano sąsiauryje, nepritariama jokiam vienašališkam ar prievartiniam status quo pakeitimui ir pabrėžiama parlamentinės diplomatijos, žmonių tarpusavio mainų ir bendradarbiavimo mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje svarba siekiant remti ilgalaikį strateginį ES ir bendraminčių partnerių Rytų Azijoje bendradarbiavimą.

PRIEDAS. GAUTOS INFORMACIJOS DEKLARACIJA

Pagal Darbo tvarkos taisyklių I priedo 8 straipsnį pranešėjas pareiškia, kad į savo pranešimą įtraukė su dokumento dalyku susijusią informaciją, kurią, rengdamas pranešimo projektą, gavo iš toliau nurodytų interesų grupių atstovų, kuriems taikomas Tarpinstitucinis susitarimas dėl privalomo skaidrumo registro[1], arba trečiųjų šalių valdžios institucijų, įskaitant jų diplomatines atstovybes ir ambasadas, atstovų:

1. Interesų grupių atstovai, kuriems taikomas Tarpinstitucinis susitarimas dėl privalomo skaidrumo registro
2. Trečiųjų šalių valdžios institucijų, įskaitant jų diplomatines atstovybes ir ambasadas, atstovai
Mission of Japan to the European Union
Embassy of Republic of Korea to the European Union
Taipei Representative Office to the EU and Belgium

Šį sąrašą parengė ir visą atsakomybę už jį prisiima pranešėjas.

Jeigu sąraše esančių fizinių asmenų tapatybę galima nustatyti pagal jų vardą ir pavardę, jų pareigas arba pagal abu požymius, pranešėjas pareiškia, kad jis atitinkamiems fiziniams asmenims pateikė Europos Parlamento pranešimą dėl duomenų apsaugos Nr. 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), kuriame išdėstytos jų asmens duomenų tvarkymui taikomos sąlygos ir su tuo tvarkymu susijusios teisės.

[1] 2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinis susitarimas dėl privalomo skaidrumo registro (OL L 207, 2021 6 11, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).